

فرم برنامه درسی (Course Plan)

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

تعداد واحد : 2	نام درس : مطالعات کیفی
مدت زمان ارائه درس : 34 ساعت	مقطع : دکتری
پیش نیاز : -	
مسئول برنامه : گروه سلامت در بلایا و فوریتها	

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

- 1) پارادایم پوزیتویسم در مقابل پارادایم اینترپریتیویسم
- 2) فلسفه مطالعات کیفی
- 3) رهیافت ها و رویکردهای اصلی مطالعات کیفی
- 4) روشهای نمونه گیری کیفی
- 5) روشهای جمع آوری داده در مطالعات کیفی
- 6) روشهای اعتباریابی (روایی و پایایی) در مطالعات کیفی
- 7) روشهای جمع آوری داده در مطالعات کیفی
- 8) روشهای تحلیل متون در مطالعات کیفی
- 9) نرم افزارهای مورد استفاده مطالعات کیفی
- 10) انواع مطالعات آمیخته

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان دوره دکتری سلامت در بلایا و فوریتها با رویکرد مطالعات کیفی و انجام عملی یک مطالعه کیفی

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- پارادایم اینترپریتیویسم و فلسفه تحقیق کیفی را بشناسد و از پارادایم پوزیتویسم و روش تحقیق کمی تمیز دهد.
- تفاوت بین هستی شناسی، معرفت شناسی و روش شناسی را در فلسفه علم تبیین نماید.
- پنج رویکرد اصلی تحقیق کیفی (روایت پژوهی، فنومنولوژی، گراند تئوری، اتنوگرافی، مطالعه موردی) را بشناسد و کاربرد هر یک را تشخیص دهد.
- سایر رویکردهای کاربردی کیفی (تحقیق تاریخی، تحقیق عملکردی) متناسب با رشته خود را بشناسد.
- روش های جمع آوری داده در روش کیفی را از یکدیگر تمیز دهد و کاربرد هر یک را مشخص نماید.
- انواع روش های نمونه گیری مناسب برای هر یک از رویکردهای روش تحقیق کیفی را بشناسد و بکارگیرد.
- با انواع روشهای کددهی و تحلیل داده های کیفی آشنا شده و کاربرد آنها را به طور عملی تمرین نماید.
- انواع روشهای آمیخته (کمی- کیفی) را بشناسد و نحوه کاربرد آنها را در مثالهای عملی تعیین نماید.
- با نرم افزارهای مربوط به تحلیل های محتوای کیفی آشنا شود و در مورد امکانات هر یک توضیح دهد.
- اخلاق در پژوهشهای کیفی را تعریف کند.

روش آموزش

- ارائه به صورت سخنرانی (Lecture)
- پرسش و پاسخ
- کار عملی در گروه کوچک (Small group technique)
- آموزش کارگاهی (Workshop)

شرایط اجراء

❖ امکانات آموزشی بخش

- اسلاید پروژکتور ، ویدئو پروژکتور و کامپیوتر

❖ آموزش دهنده

- دکتر پیوند باستانی

منابع اصلی درسی

فارسی

1. روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. ترجمه و تالیف دکتر حسن دانایی فرد، دکتر سید مهدی الوانی، دکتر عادل آذر، 1392
2. روش تحقیق کیفی. کاترین مارشال و گرچن راس من. ترجمه دکتر علی پارساییان و دکتر سید محمد اعرابی، 1390
3. پژوهش های کیفی در حوزه سلامت و علوم پزشکی. تالیف دکتر محمد شریعتی، علی دادگری، 1387
4. روشهای تحقیق کیفی و آمیخته، دکتر عباس بازرگان، 1387
5. پویای کیفی و طرح پژوهش. جان کرسول. ترجمه دکتر حسن دانایی فرد و حسین کاظمی، 1394
6. روشهای تحقیق کیفی. دکتر محسن ادیب حاج باقری، دکتر سرور پرویزی، دکتر مهوش صلصالی، 1389
7. گام به گام با تحقیق تحلیل محتوا. دکتر طهمورث حسنفلی پور و نرجس نسبی، 1395

انگلیسی

8. Green, J and Thorogood, N (2009) Qualitative methods in health research, London: SAGE
9. Pope, C. and Mays, N. (2006) Qualitative research in health care, London: BMJ Books.
10. Berg, B.L. (2009) Qualitative research methods, Boston: Pearson International Edition
11. Bowling, A. (2009). Research methods in health, Open University Press.
12. Fetterman, D.M. (2010) Ethnography, London: SAGE
13. Seidman, I. (2006) Interviewing as qualitative research: A guide in education and the social sciences, London: The Teacher College Press.

ارزشیابی

❖ نحوه ارزشیابی

- ارائه یک پروپوزال با متد کیفی و ارائه آن در پایان دوره
- امتحان پایان ترم

❖ نحوه محاسبه نمره کل

- 50٪ نمره مربوط به پروژه عملی
- 50٪ نمره مربوط به امتحان پایان ترم

❖ مقررات

- حداقل نمره قبولی: 14 از 20
- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس : 4 جلسه

جدول زمانبندی درس مطالعات کیفی

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات مورد نیاز	ارزشیابی روش
بنیان های فلسفی و نظری پژوهش کیفی	1 جلسه	سخنرانی- پرسش و پاسخ	روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع.	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی
انتخاب روش تحقیق کیفی	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	روش تحقیق کیفی. کاترین مارشال و گرچن راس من.	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
روشهای نمونه گیری کیفی	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	Green, J and Thorogood, N (2009) Qualitative methods in health	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
مطالعه موردی (مورد پژوهی) Case study	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	روشهای تحقیق کیفی. محسن ادیب حاج باقری، سرور پرویزی	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
پژوهش تاریخی historical research	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	پویش کیفی و طرح پژوهش. جان کرسول	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
پژوهش مشارکتی Action research	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	روشهای تحقیق کیفی و آمیخته	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
روایت پژوهی	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	Berg, B.L. (2009) Qualitative research methods, Boston	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
قومیت شناسی (اتنوگرافی)	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	Fetterman, D.M. (2010) Ethnography	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
فنومنولوژی (پدیدار شناسی)	2 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع.	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
گراند تئوری	2 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	پویش کیفی و طرح پژوهش. جان کرسول	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
آشنایی با روشهای جمع آوری داده (مصاحبه، مصاحبه گروهی و بحث متمرکز، دلفی و تکنیک گروه اسمی)	1 جلسه	سخنرانی- کارگاه عملی	Seidman, I. (2006) Interviewing as qualitative research: A guide in education and the social sciences	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی- تکلیف کتبی
اخلاق در پژوهش	1 جلسه	سخنرانی- پرسش و پاسخ	Bowling, A. (2009). Research methods in health,	ویدئو پرژکتور- وایت برد	سوال شفاهی
ارائه کار عملی دانشجویان	1 جلسه				